

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610-174
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

14.04/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 17/02/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1800621 sayılı yazınız.
b) 23/02/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1803642 sayılı yazınız.
c) 24/02/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1804977 sayılı yazınız.
ç) 24/02/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1805220 sayılı yazınız.
d) 04/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1809371 sayılı yazınız.
e) 05/03/2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1811464 sayılı yazınız.

7/40140 6K107
7/40451 6K111
7/40560 } 6K112
7/40683 }
7/40685 }
7/40696 }
7/41076 } 6K117
7/41229 }
7/41235 }

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazıyla iletilen Antalya Milletvekili Aliye COŞAR'ın 7/40140, Van Milletvekili Mahmut DİNDAR'ın 7/40451, Tekirdağ Milletvekili Selcan TAŞCI'nın 7/40560, Kayseri Milletvekili Aşkın GENÇ'in 7/40683, İstanbul Milletvekili Ali GÖKÇEK'in 7/40685, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/40696, Hakkari Milletvekili Öznur BARTİN'in 7/41076, Hatay Milletvekili Nermin YILDIRIM KARA'nın 7/41229 ve Eskişehir Milletvekili İbrahim ARSLAN'ın 7/41235 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (21 Sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ MAHMUT DİNDAR'IN 7/40451 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli olarak meydana gelen ve asrın felaketi olarak nitelendirilen deprem; öğrenciden öğretmene, okul yöneticisinden veliye, eğitim ortamlarından haftalık ders programlarına kadar eğitim sistemimizin tüm unsurları üzerinde yıkıcı etkiler bırakmıştır. Bu etkilerin Türkiye Yüzyılı'mızın neferleri olacak öğrencilerimiz başta olmak üzere eğitim sistemimizin tüm paydaşları üzerinde etkilerini azaltmak ve eğitim öğretim faaliyetlerini niteliğini artan şekilde kesintisiz sürdürebilmek için Bakanlığımızca farklı kapsam ve boyutlarda birçok proje/faaliyet ve uygulama hayata geçirilmiştir. Bakanlığımız merkez teşkilatı birimlerince ve 11 il millî eğitim müdürlüğünce gerçekleştirilen çalışmalar, bu çalışmalara ilişkin bilgiler ve istatistiki veriler ile tablo ve grafikler Millî Eğitim Bakanlığı Deprem Bölgesi İleri Raporu başlıklı çalışmada, başlıklar hâlinde yer almakta olup öğrenci nakillerine ilişkin detaylı verilere de buradan ulaşılabilmektedir.

6 Şubat 2023 tarihli deprem felaketinden etkilenen 11 ilimizde; 6 Şubat öncesinde; öğrencilerimiz eğitim-öğretim faaliyetlerine 11.567 okul, 119.200 derslikte devam etmekteydi. 6 Şubat depremlerinde; 1.295 okul, 9.799 derslik ise kullanılamaz hale gelmiştir.

Depremden etkilenen 11 ilimizde yürütülen çalışmalar kapsamında; 6 Şubat 2023 tarihinden bugüne kadar; 922 okul, 14.310 dersliğin yapımı tamamlanmış, 233 okul, 2.965 derslik güçlendirilmiştir. Halihazırda 649 okul, 9.763 dersliğin yapımı ile 70 okul, 1.072 dersliğin güçlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Yapılan tüm bu çalışmalar neticesinde; deprem bölgesinde 1.571 okul 24.073 dersliğin yeni yapımı, 303 okul, 4.037 dersliğin güçlendirilmesi ile bölgedeki mevcut derslik kapasitesi, deprem öncesi kapasitenin %15 üzerine çıkmış olacaktır.

6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı'nın bölgede yürüttüğü hasar tespit çalışmaları sonucu hasarlı kamu binalarının tespitleri yapılmıştır. Tespitler sonucu ilgili valiliklerin kararıyla, kamu hizmetlerinin devamlılığının sağlanması amacıyla, yeni hizmet binaları yapılıncaya kadar; eğitim öğretimi aksatmayacak şekilde ve ihtiyaç duyulması halinde boşaltılması kaydıyla eğitim binalarımız farklı kamu kurumlarının geçici kullanımına verilmiştir.

Deprem Bölgesinde; Hatay ilinde 71 derslikli 7 eğitim binası, Adıyaman ilinde 19 derslikli 1 eğitim binası, Kahramanmaraş ilinde 32 derslikli 2 eğitim binası, Malatya ilinde 39 derslikli 4 eğitim binası, Osmaniye ilinde 4 derslikli 1 eğitim binası, Şanlıurfa ilinde 8 derslikli 1 eğitim binası olmak üzere toplam 173 derslikli 16 eğitim binası diğer kamu kurumları tarafından kullanılmaktadır.

2012-2013 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmaya başlayan 12 yıllık zorunlu eğitim kapsamında ilgili yaş grubundaki bireylerin eğitime katılımı ve eğitim sürecini tamamlamaları zorunludur. Öğrenci takip sistemi ile özellikle kız çocuklarının eğitim sistemi içinde kalmalarını sağlayacak tedbirler alınmaktadır. 8. sınıfı tamamlayan öğrencilerin; genel liselere, imam hatip liselerine, mesleki ve teknik liselere kayıtları ve takibi e-Okul sisteminden yapılmaktadır. Örgün eğitime devam etmeyen öğrencilerin kayıtları da açık öğretime yönlendirilerek eğitim sistemi içinde kalmaları sağlanmaktadır. Bakanlığımızın ilgili genel müdürlükleri ile valiliklerce öğrencilerin okullara devamı, mevzuat çerçevesinde takip edilmektedir.

Bakanlığımızca, öğrencilerin okula devamlarının sağlanması ve devamsızlık sürelerinin azaltılması amacıyla birtakım politika ve projeler geliştirilerek hayata geçirilmiştir. Devamsızlık takip sistemi, rehberlik ve psikolojik destek, okul aile iş birliği, devamsızlık ile ilgili mevzuat düzenlemeleri, eğitime yönelik sosyal yardımlar bunlardan bazılarıdır. Devamsızlıkların azaltılmasına ilişkin çalışmalar, Bakanlığımızın 2024-2028 Stratejik Planında belirlenen stratejiler kapsamında devam etmektedir.

Bununla birlikte Bakanlığımızca hazırlanan, 2025 yılında başlayan ve üç yıl sürmesi planlanan “Temel Eğitimde Devamsızlığın Azaltılması Projesi” kapsamında:

- Mevzuat ve alan yazını kapsamında devamsızlık tanımının analizi ve politika önerilerinin değerlendirilmesi,
- e-Okul üzerinde devamsızlık sayı/oranlarının il/ilçe/okul bazında analizi,
- İllere özgü sorun ve ihtiyaçların belirlenmesi,
- Sorunlara özgü faaliyet alanlarının belirlenmesi,
- İşbirliğine ihtiyaç duyulacak kurum/kuruluşların belirlenmesi,
- 81 ile özgü yerel katılımcıların desteğiyle eylem planlarının hazırlanması,
- Geliştirilen eylem planlarının izlenmesine yönelik internet tabanlı izleme modülünün geliştirilmesi,
- Geliştirilen eylem planları doğrultusunda bir model önerisi hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve diğer paydaşlara yönelik eğitim içerikleri hazırlanması,
- Öğretmen, okul idarecileri, aile ve okulun diğer paydaşlarına yönelik elektronik içeriklerin hazırlanması,
- Geliştirilen öğretmen/aile elektronik içeriklerinin bakanlığımız platformlarında (EBA/ÖBA/HEMBA) yayınlanması planlanmaktadır.

27 Nisan 2024 tarihli ve 2024/5 sayılı “Mevsimlik Tarım İşçileri” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi’nin “Eğitim hizmetleri” başlıklı 3’üncü maddesinde eğitim hizmetlerine yönelik düzenlemeler yapılmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımızca 06.08.2024 tarihinde yayımlanan “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Aile Çocuklarının Eğitime Erişimi” konulu 2024/52 sayılı Genelge ile mevsimlik tarım işçisi aile çocuklarının eğitime erişimlerine yönelik tüm iş ve işlemler tanımlanmıştır. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından 19-21 Ağustos 2024 tarihlerinde ilgili Genelge’de belirtilen “İl Eylem Planları”nın hazırlanmasına yönelik “Mevsimlik Tarım İşçileri ile Göçer ve Yarı Göçer Ailelerin Çocuklarının Eğitime Erişimi Eylem Planları Hazırlık Çalıştayı” düzenlenmiştir. Ayrıca 2024/52 sayılı Genelge kapsamında Bakanlık taşra teşkilatı tarafından mevsimlik tarım işçisi çocuklarına yönelik daimi ikametgâhlarına döndüklerinde il/ilçe/okul temelli tespitler ve planlamalar yapıldıktan sonra telafi/yetiştirme eğitimleri yapılacaktır.

IPA-II Dönemi’nde İstihdam, Eğitim ve Sosyal Politikalar Sektörel Operasyonel Programı’nın “Herkes Erişim Sağlayarak Eğitim Erişimi ve Beceri Düzeylerinin Artırılması” aktivitesi altında yürütülen ve MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü’nün *operasyon faydalanıcısı* olduğu Ortaöğretimde Devam ve Okullaşma Oranlarının Artırılması Teknik Destek Projesi kapsamında; herkesin (özellikle kız çocuklarının) ortaöğretime erişiminin artırılması için ağırlıklı olarak lise eğitimi çağındaki çocuklara, ailelerine ve eğitim personeline yönelik bir dizi önleme, müdahale ve telafi faaliyetleri yürütülmüştür.

Erken okul terki riskini azaltmak, eğitime katılımı teşvik etmek ve özellikle deprem bölgesindeki öğrencilerimizin eğitimde kopuşunun önüne geçmek amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı işbirliği ve UNICEF desteği ile Eğitime Katılım ve Devamsızlığı İzleme Programı (EKİP) yürütülmektedir. Hazırlık çalışmaları tamamlanan projede depremden direkt

etkilenen 12 il ile dolaylı yollardan etkilenen 3 il pilot iller olarak seçilmiştir. Her ilden 5 okulun pilot okul olarak seçildiği programda bu okullarda görev yapan Önleme Müdahale ve Yönlendirme Komisyonu üyelerinin kullanımı için modüller hazırlanmıştır. Alanında uzman akademisyenler tarafından hazırlanan bu modüller ÖMYK üyelerine öğrencilerin okul terk riski ile karşılaştıkları durumları anlamalarını, bu durumlara en doğru şekilde yaklaşmalarını ve öğrencilere destek olmak için neler yapmaları gerektiğini anlatmaktadır.

Modüller Ocak ayı içerisinde düzenlenen 2 Pilotlama çalıştay ile illerden gelen katılımcılara tanıtılmış ve projenin işleyişi ile ilgili bilgi verilmiştir. ÖMYK üyelerinin Bakanlığımız imkânlarını aşan bir sorun ile karşılaşmaları durumunda (örneğin istismar, yaşlı bakım, çocuk işçilik, erken evlendirilme vb.) ilgili bakanlık ile iletişimi nasıl kuracaklarına değinilmiştir. Ayrıca çalıştaylarda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkilileri kendi hizmet alanları ile ilgili sunum yapmıştır. ASHB'den katılan farklı kapasitelerdeki personeller ile Bakanlığımız personeli iletişimde ve görüş alışverişinde bulunmuştur.

EKİP programının en önemli çıktılarından biri Erken Uyarı Sistemi adı verilen makine öğrenmesi tabanlı dijital alt yapıdır. Sistem 8. sınıf öğrencilerinin kapsamlı bir parametre seti ile makine modellemesi yoluyla erken okul terk risk puanını hesaplayarak okul terkini geç olmadan müdahale etmek için ilgililere bildirme amacındadır. Teknik alt yapısı tamamlanan sistem, ilgili dijital platforma entegre edilmek suretiyle pilot illerimizde kullanılmaya başlanacaktır. Ayrıca illerimize, hep modüller hem de uyarı sistemi ile ilgili yürütücü ekip tarafından süpervizyon ziyaretleri düzenlenecektir. Projenin tamamlanmasından sonra proje ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.

Liselere Geçiş Sistemi kapsamında gerçekleştirilen Merkezî Sınav zorunlu bir sınav değildir. Bu sınava girmek isteyen öğrencilerimizin bir üst eğitim kurumuna geçişlerine ve Merkezî Sınav puanı ile öğrenci alan eğitim kurumlarına hazırlık sürecine destek olmak ve okul dışı kurumlara ihtiyacı ortadan kaldırmak amacıyla okullarımızda ücretsiz olarak destekleme ve yetiştirme kursları açılmakta, bununla birlikte basılı ve dijital materyallerle öğrencilerin bu konudaki ihtiyaçları karşılanmaktadır. Bakanlığımızın ilgili birimlerince hazırlanan eğitim materyalleri öğrencilerimize ücretsiz olarak dağıtılmakta, ayrıca Bakanlığın ilgili çevrim içi platformlarında her öğrencinin erişimine açık şekilde sunulmaktadır. Öte yandan, sınava hazırlık sürecinde okullardaki rehberlik servislerimizce, öğrencilerimiz sınav uygulamaları hakkında düzenli olarak bilgilendirilmekte ve psikolojik hazırbulunuşluklarına yönelik destekleme faaliyetleri yürütülmektedir.

Deprem bölgesindeki öğrencilerimizin öğrenme eksikliklerini gidermek için yardımcı kaynaklar hazırlanmıştır. 9, 10, 11 ve 12.sınıftaki öğrencilere yönelik 16 adet Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri ve 26 adet Telif Eğitim Kaynak kitapları hazırlanmıştır. Hazırlanan Dört Dörtlük Konu Pekiştirme Testleri kitapları ile 9, 10, 11 ve 12. sınıf telif eğitimine yönelik 26 adet yardımcı kaynak dijital ortamda <https://ogmmateryal.eba.gov.tr/> sitesinde 2023 yılında öğretmen ve öğrencilerimizin kullanımına sunulmuş ve 5.280.846 adet yardımcı kaynak kitap basılarak hem deprem bölgesindeki öğrencilere hem de tüm öğrencilere dağıtılmıştır. Ayrıca, Hatay ili Nato Çadır Kent ile Rauf Bey gemisinde barınan ve YKS'ye hazırlanan öğrenciler için 1.074.000 adet yaprak test basılarak öğrencilere ulaştırılmıştır.

Deprem bölgesinde öğrenim gören öğrencilerin süreç içerisinde ortaya çıkan öğrenme kayıplarını gidermek ve merkezi sınavlara hazırlıklarının kesintiye uğramaması amacıyla 2023-2024 eğitim ve öğretim döneminde 11 Eylül-6 Ekim 2023 tarihleri arasında "Öğrenme Kayıplarının Giderilmesi Programı" uygulanmıştır. Program, ders programlarında yer alan kritik öneme sahip konu ve kazanımlar çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu kapsamda 26 adet

telafi eğitimi yardımcı kaynağı hazırlanmış ve öğrenme kayıplarının giderilmesi çalışmalarında kullanılmıştır.

Bu kapsamda 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve bölgedeki pek çok ili etkileyen depremler nedeniyle Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye ve Şanlıurfa illerinde Mart- Haziran döneminde 8 ve 12. sınıflar düzeyinde Destekleme ve Yetiştirme Kursları açılmıştır.

Ayrıca afet bölgesinde yer alan 11 ilde 2022-2023 eğitim öğretim yılının 2. dönemine yönelik oluşan öğrenme kayıplarının giderilmesi amacıyla 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar Bakanlığımızca belirlenen kritik kazanımlar dikkate alınarak hazırlanan programlar doğrultusunda 01 Ağustos 01 Eylül 2023 tarihleri arasında Destekleme ve Yetiştirme Kursları kapsamında yaz okulları açılmıştır.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Millî Eğitim Bakanlığı Arasında Afet Bölgesi Eğitim Destek Programı İş Birliği Protokolü kapsamında Afet Bölgesinde yer alan 11 il (Adana, Adıyaman, Diyarbakır, Elazığ, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya, Osmaniye, Şanlıurfa)'de 2. sınıftan 12. sınıf düzeyine kadar öğrenim gören istekli öğrenciler için 24 Temmuz-01 Eylül 2023 tarihleri arasında Destekleme ve Yetiştirme kursları kapsamında görsel sanatlar, spor, müzik ve bilişim alanlarında kurslar açılmıştır.

Öte yandan Din Öğretimi Genel Müdürlüğünce deprem bölgesinde ve deprem bölgesi dışında yaşayan depremzedelere yardım sağlamak amacıyla "Eğitimde Tek Yürek" programı hazırlanmıştır. Bu program aracılığıyla, 70 ildeki gönüllü imam hatip okulları, deprem bölgesinde yer alan 11 ildeki okullarımızla kardeş okul olarak belirlenmiştir. Gönüllü 952 okulumuz bölgedeki 876 okulumuz ile tür ve program çeşitliliği dikkate alınarak eşleştirilmiştir. Bu programla iki yüz elli bini aşkın öğrenciye, on bine yakın idareci, öğretmen ile binlerce çalışan ve veliye ulaşılmıştır.

Bölgedeki 8 ve 12. sınıf seviyesindeki öğrencilere yönelik olarak eğitim setleri ve soru bankaları gönderilerek sınav sürecindeki öğrencilere destek verilmiştir. İmkânı olan okullar arasında çevrim içi derslerle sınava hazırlık süreçleri desteklenmeye çalışılmıştır.

Deprem bölgesindeki 11 ildeki Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne bağlı tüm okullardaki 12. sınıf öğrencilerine yönelik "Sınav Soru Rehberliği Kılavuzu" ulaştırılmıştır. Bölgedeki 8 ve 12. sınıf seviyesindeki öğrencilere yönelik olarak "Başarı Ve Motivasyon Seminerleri" yapılmıştır.

Bakanlığımıza bağlı okul ve kurumlarımızdaki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında yapılan çalışmalar; eğitim kurumunun tür, kademe, özellikleri ile öğrencilerin ihtiyaçları, gelişim dönemi özellikleri ve risk altındaki öğrenciler dikkate alınarak ortak bir anlayış ve iş birliği içerisinde yapılmaktadır. Bu ilkeler doğrultusunda deprem bölgesinde sunulan rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kapsamında gerçekleştirilen bazı çalışmalar aşağıda sunulmuştur:

Okul öncesi ve ilkökul öğrencilerine yönelik deprem gibi zorlayıcı yaşam olaylarına ilişkin çocukların psikolojik esenliklerini destekleyici ve güçlendirici birbirinden farklı 24 adet hikâye kitabı ile bu hikâye kitaplarından bazılarının animasyonları hazırlanmıştır.

Travmatik yaşam olayları sonrasında psikolojik sağlamlığımızı korumak amacıyla hazırlanan "Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Ailede Psikolojik Sağlamlık" ile "Travmatik Yaşam Olayları Sonrasında Okulda Psikolojik Sağlamlık" ilgili bilgilendirici kitapçık saha çalışmalarında ailelere ve öğretmenlere yönelik bilgi verme çalışmalarında kullanılmaktadır. Ailelerle ve öğretmenlerle yapılan bilgilendirme çalışmalarıyla dolaylı yoldan öğrencilere destek sunulmuştur.

Ailelerimiz için normalleşme süreçlerine destek sunmak ve psikolojik iyi oluşlarını güçlendirmek amacıyla “Veli Psikoeğitim Programı” hazırlanmıştır.

“Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğretmen Psikoeğitim Programı” öğretmenlerin travmatik bir yaşam sonrası tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

“Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Öğrenci Psikoeğitim Programı” travmatik olaylar sonrasında öğrencilerin tepkilerini normalleştirmek ve zorlayıcı yaşantıların etkileri konusunda baş etme becerilerini güçlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Üç oturum olarak hazırlanan bu programın temaları “Stres Tepkilerinin Farkındalığı, Olumlu Başa Çıkma ve Geleceğe Yönelik İyimserlik” olmak üzere üç temel düzeyi kapsayacak şekilde oluşturulmuştur.

Bu program yoluyla, travma sonrası sunulan psikososyal destek ile; travmanın psikolojik ve sosyal etkisini değerlendirerek öğrencilerin stres belirtilerini azaltmayı ve psikolojik dayanıklılıklarını artırmayı, desteğin sürekliliğini sağlamak ve uzun vadeli ruh sağlığı sorunlarını önlemek hedeflenmektedir. Deprem bölgesinde bulunan öğrencilerimizle yapılan çalışmalarda kullanılmıştır.

“Kayıp ve Yas” konusunda ailelere, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik sunu içerikleri ve broşürler hazırlanmıştır. Özellikle öğrencilerin ruh sağlığının desteklemek ve ihtiyaç duyan öğrencilerle yapılacak olan çalışmalarında kullanılmak üzere “Yas Yaşantılarımız Kayıp ve Yası, Anlamlandırmak Duyguları Yönetmek, Kayıp Sonrası Yaşam, Sosyal Destek ve Güçlendirme” başlıklarında hazırlanan her kademeye özgü “Yas Psikoeğitim Programı” öğrencilerle yapılan çalışmalarda kullanılmıştır.

Zorlayıcı yaşam olayları sonrasında ileri düzeyde etkilenen öğrencilerle yapılacak olan çalışmalar için rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara yönelik “Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale (TS-GTM)” programı hazırlanmıştır ve ihtiyaç duyan öğrencilerle hazırlanan bu program yolu ile çalışmalar yapılmıştır.

Bakanlığımız Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile UNICEF iş birliği ile başlatılan proje kapsamında zorlayıcı yaşam olayları sonrasında ileri düzeyde etkilenen öğrencilere yönelik “Travma Sonrası Grup Temelli Müdahale Programı (TS-GTM) Eğitimleri” yapılmıştır. Söz konusu eğitimler şimdiye kadar toplam 1.113 rehber öğretmen/psikolojik danışmana verilmiştir.

Özel eğitim ihtiyacı bulunan, süregelen rahatsızlığı oluşan ve olumsuz yaşantılar sonrasında uzuv kaybı yaşamış çocuklar için modül hazırlanarak ileri düzeyde etkilenen öğrencilerle yapılacak olan çalışmalarda kullanılmıştır.

Öğrencilerin travma sonrası yaşadıkları tepkileri sınıf ortamında azaltmayı amaçlayan, sistematik olarak yapılandırılmış, davranışçı bir seri etkinliği içeren (drama, oyun, yazı, ritim, müzik, resim ve anlatım gibi) ve öğrencilere daha etkili destek sunmak, psikolojik esenliklerini güçlendirerek travmatik yaşam olayları sonrasında iyi oluşlarını artırmak amacıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanmak üzere “Sınıf Temelli Müdahale (STM) Programı” hazırlanmıştır. Hazırlanan “Zorlayıcı Yaşam Olayları Sonrası Sınıf Temelli Müdahale (STM) Programının” yaygınlaştırma çalışmaları kapsamında rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara eğitici eğitimi düzenlenmiştir.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ve ailelerine daha etkili destek sunmak, psikolojik esenliklerini güçlendirerek travmatik yaşam olayları sonrasında iyi oluşlarını artırmak amacıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmanlar tarafından uygulanmak üzere “Travma Odaklı Eğitim Programları” hazırlanmıştır. Özel eğitim ihtiyacı olan (hafif düzey zihinsel yetersizlik) öğrenciler için kademelere uygun olarak geliştirilen programlar yoluyla öğrencileri zorlayıcı yaşam olayları öncesi ve sonrasında desteklemek ve baş etme becerilerini geliştirmek

amaçlanmıştır. Ailelere yönelik hazırlanan programlarda ise özel eğitim ihtiyacı olan çocuğa sahip ebeveynlerin kendisini ve çocuğunu tanıması, yaşadıkları zorlayıcı yaşam olayını ve bunun etkilerini anlamlandırması ile psikolojik esenliklerini güçlendirmek amaçlanmıştır.

Okullarımızda yürütülen çalışmalarda kullanılmak üzere Genel Müdürlüğümüz ile PİKTES ve UNICEF iş birliğinde yürütülen projelerde geçici koruma statüsündeki öğrenciler de dâhil olmak üzere tüm öğrencilerin sosyal duygusal ve sosyal uyum becerilerinin geliştirilmesine yönelik materyaller hazırlanmıştır. Öğrencilerin sosyal duygusal beceri gelişimlerinin desteklenmesinin yanı sıra Genel Müdürlüğümüz ve PİKTES iş birliğinde göç deneyimi yaşayan öğrencilerin okullara uyumunu kolaylaştırmak, öğrencilerin eğitim ortamlarından en üst düzeyde faydalanabilmeleri sağlamak amacıyla Sosyal Uyum Programları geliştirilmiştir. Göç deneyimi yaşayan ve göç deneyimi yaşamayan öğrenciler arasında arkadaşlık ilişkilerini geliştirmek amacıyla pek çok etkinlik hazırlanmıştır. Söz konusu programlar ile geçici koruma statüsündeki öğrencilerde dâhil olmak üzere tüm öğrencilerin sosyal uyum becerilerinin desteklenerek sosyal ve akademik başarı için rol oynayan birçok kazanım elde etmeleri amaçlanmaktadır. Söz konusu programlar ile geçici koruma statüsündeki öğrenciler de dâhil olmak üzere tüm öğrencilerin sosyal duygusal beceri gelişimleri ve sosyal uyum becerilerinin desteklenerek sosyal ve akademik başarı için rol oynayan birçok kazanım elde etmeleri amaçlanmaktadır.

Deprem bölgesindeki okullarda ve rehberlik ve araştırma merkezlerinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri kesintisiz olarak devam etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Taşıma Yoluyla Eğitime Erişim Yönetmeliği gereği, Millî Eğitim Temel Kanunu ile tanınan eğitim hakkından yoksun kalması muhtemel ilköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim okul/kurum/sınıflarına devam eden öğrenciler ile yaygın eğitim hizmetinden yararlanan özel eğitim kursiyerlerinin resmî okul/kurumlara taşıma yoluyla eğitime erişimleri sağlanmaktadır. Yönetmelik'in 22'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları gereği; "Öğrencileri taşıma kapsamında olmayan yerleşim birimlerindeki okulların/pansiyonların; güçlendirmeye alınması, yıkılıp yeniden yapılması, yangın, sel, deprem gibi doğal afete uğraması hâlinde öğrencilerin ikamet veya geçici ikametlerinin öğrenim görülecek okula uzaklığı ve toplu taşıma hizmetleri göz önünde bulundurulmak suretiyle çözüm bulununcaya kadar öğrenciler, öğrenci taşıma uygulaması kapsamına alınabilir." hükmü ile "Yangın, sel, deprem gibi doğal afetler nedeniyle yetkili kamu kurum ve kuruluşlarınca geçici barınma merkezlerine yerleştirilen öğrenciler, öğrenci taşıma uygulaması kapsamına alınabilir." hükmü doğrultusunda 6 Şubat depremi sonrası okul binaları yıkılmış veya geçici barınma merkezlerine yerleştirilmiş öğrencilerin eğitime erişimleri sağlanmıştır. Bunun yanı sıra, 6 Şubat depremin etkilediği Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya illeri ve Gaziantep ili İslâhiye ve Nurdağı ilçelerinde görev yapan ve konteyner kentlerde ikamet eden yaklaşık 3.000 öğretmen ve diğer personel görev yaptıkları okul/kurumlara taşınmıştır.

Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda görevli personelin, mevzuatla belirlenen ödev ve sorumluluklarını ihlal ettiği, kanunla belirlenen yasaklara aykırı hareket ettiği yönündeki somut ihbar ve şikâyetlerle ilgili Bakanlık/Valilik Makamından alınan Olura istinaden müfettiş marifetiyle inceleme-soruşturma işlemi başlatılmakta, iddiaların doğrulanması halinde durumun niteliğine ve ağırlık derecesine göre ilgili mevzuat maddelerinde belirlenen yaptırımlar teklif edilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı deprem ve diğer afetlere yönelik kriz hazırlıkları kapsamında özellikle kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi ve arama kurtarma süreçlerinde görev alan personelin eğitimi amacıyla planlamalar gerçekleştirmiştir. Bu kapsamda yürütülen "*Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi*" afet öncesi hazırlık, afet anı müdahale ve

afet sonrası süreçlerde çocukların korunması ile eğitim hizmetlerinin kesintisiz sürdürülmesini hedeflemektedir.

Proje kapsamında hazırlanan “3.02.03.02.081 kodlu Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitici Eğitimi Kursu” ile 81 ilden Millî Eğitim Bakanlığı Arama ve Kurtarma Birimi (MEB AKUB) bünyesinde görev yapan 96 öğretmen ve okul yöneticisi ile 77 rehber öğretmen olmak üzere toplam 173 personel eğitim almıştır. Proje kapsamında yetiştirilen söz konusu eğitimciler, afet ve acil durumlarda çocuk hakları ve eğitimi alanında ülke genelinde güçlü bir yaygınlaştırma ağı oluşturmak üzere görevlendirilmiştir. Eğitimciler aracılığıyla, her ilde başta MEB AKUB üyeleri olmak üzere öğretmenlere ve okul yöneticilerine yönelik eğitimler gerçekleştirilecek; böylece çocuk hakları temelli afet ve acil durum yaklaşımının sahada etkin ve sürdürülebilir biçimde uygulanması sağlanacaktır. Bu yapı, hem yerel kapasitenin güçlendirilmesine hem de afetlere hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerinde çocukların korunması ve eğitime erişiminin güvence altına alınmasına önemli katkı sunacaktır.

Hâlihazırda il düzeyinde eğitim planlamaları yürütülmekte olup ilk mahallî eğitim 9-11 Şubat 2026 tarihleri arasında Ankara ilinde verilmiş ve ülke genelinde yaygınlaştırma çalışmaları başlatılmıştır. Söz konusu eğitimlerin tamamlanmasıyla birlikte, Türkiye genelinde çocukların afet ve acil durumlarda korunmasına ve eğitim öğretim süreçlerinin kesintisiz şekilde sürdürülmesine katkıda bulunacaktır.

Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Eğitici Eğitimi’nde kullanılmak üzere *Eğitici El Kitabı 1: Hak Temelli Sistem Odaklı Modüller*, *Eğitici El Kitabı 2: Çocuk Dostu Afet Müdahalesi Modülleri* ve *Eğitici El Kitabı 3: Psikososyal Destek Modülleri* olmak üzere üç cilt hâlinde toplam 200 adet basım gerçekleştirilmiştir.

Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları ve Eğitimi Projesi Uygulayıcı Kursu Eğitim Programı:

- *Giriş: Çocuk Hakları ve Acil Durumlarda Çocuk Korumaya Giriş*
- *Modül 1: Çocuk Hakları ve Çocuk Koruma Alanında Temel Kavramlar*
- *Modül 2: Acil Durumlarda Çocukların Korunması ve Dezavantajlı Çocuklar*
- *Modül 3: Afet ve Acil Durum Yönetimi ve Türkiye Afet Müdahale Sistemi*
- *Modül 4: Çocuk Korumada Çocuk Hakları Temelli Risk Yönetimi ve İhtiyaç Tespiti*
- *Modül 5: Afet ve Acil Durumlarda Etik Kurallar ve Medyada Çocukların Korunması*
- *Modül 6: Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Katılımı ve Çocuk Dostu Mekânlar*
- *Modül 7: Afet ve Acil Durumlarda Psikolojik Travma, Yas ve Çocuklar*
- *Modül 8: Afet ve Acil Durumlarda Psikolojik İlk Yardım*
- *Modül 9: Afet ve Acil Durumlarda Öğretmenin İyi Oluşu*

Öğretim programlarımızda öğrencilerimize kazandırılması hedeflenen çeşitli beceri ve yetkinliklerin yanında bulunduğumuz coğrafya itibari ile öğrencilerimizin sahip olmaları gereken temel bilgi, beceri ve farkındalık düzeylerini artırmaya yönelik muhteviyatın oluşturulması üzerinde titizlikle durulmaktadır. Dolayısı ile ülkemizin bir deprem coğrafyasında bulunuyor olması gerçeğinden hareketle çeşitli kademelerde uygulanmakta olan öğretim programlarımızda Türkiye'nin jeolojik yapısı, doğal afetler, acil durumlarda güvenlik ve iletişim, doğal afetlere hazırlıklı olmak, doğal afetlerin sosyolojik etkileri vb. konuları yer almaktadır.

Uygulanmakta olan İlköğretim Kurumları Haftalık Ders Çizelgesi’nde öğrencilerin haftada iki ders saati olarak seçebilecekleri “Afet Bilinci” seçmeli dersi mevcuttur. Afet Bilinci dersi ile öğrencilerimizin doğru ve güvenilir bilgiye ulaşma yollarını bilen bireyler olarak eleştirel düşünme becerisine sahip olmaları, bilimsel düşünmeyi temel alarak bilgiye ulaşma, bilgiyi kullanma ve üretmede bilimsel ahlaki gözetmeleri, afetlerde yaşam becerilerini

kullanmaları, ilk yardım ve önemi konusunda bilgi sahibi olmaları, afetlerin Türkiye'deki etkileri konusunda bilgi sahibi olmaları, afetlerin bireye, topluma ve ekonomiye vermiş olduğu zararı kavramaları, afetlerin olası sonuçlarını tahmin etme becerilerini etkin bir şekilde kullanmaları, araştırma yapma ve bilgiyi kullanma becerilerini geliştirmeleri, güncel, bilimsel ve teknolojik yeniliklere yönelik farkındalık geliştirmeleri, yakın çevresinde meydana gelen olaylara ilişkin merak, tutum ve ilgi geliştirmeleri güvenliğin önemini fark etmeleri, tatbikatlarla afet esnasında güvenli davranış geliştirmeleri, afet bilinci kültürünü edinerek insan kaynaklı afet türlerine yol açacak davranışlardan kaçınmaları, afet bilinci kültürünü edinmesi sonucunda, millî ve manevi değerlerinin insan kaynaklı afet türlerinden zarar görmesini engellemeleri, iklim değişikliğinin oluşturduğu sorunların önlenmesine ve azaltılmasına yönelik sorumluluk almaları, yaşadığı çevre ile dünyanın genel coğrafi özelliklerini tanıyarak insan ile çevre arasındaki etkileşimi açıklamaları amaçlanmaktadır.

Bununla birlikte Coğrafya Dersi Öğretim Programı'nda "COĞ.9.6.1. Tehlike, risk ve afet kavramlarını çözümleyebilme a) Tehlike, risk ve afet kavramlarının özelliklerini belirler. b) Tehlike, risk ve afet kavramları arasındaki ilişkileri belirler. COĞ.9.6.2. Afetleri sınıflandırabilme a) Oluşum kaynağına göre afetleri belirler. b) Oluşum kaynağına göre afetleri ayırır. c) Oluşum kaynağına göre afetleri tasnif eder. ç) Oluşum kaynağına göre afetleri etiketler.", "Bir olayın hangi durumda afet kabul edilebileceğine ilişkin Türkiye ve dünyada yaşanan örnek olaylar üzerinden bir tartışma yapılandırılabilir. Bu kapsamda örnek olarak Türkiye'den Kuzey Anadolu Fay Sistemi, Doğu Anadolu Fay Sistemi ve Batı Anadolu'daki fay hatları incelenebilir. Bu fay hatlarının geçtiği bölgelerin deprem tehlikesi taşıdığı, bu bölgelerde depreme dirençli olmayan yerleşim alanları kurulmasının risk oluşturduğu ve deprem yaşanması durumunda can ve mal kaybı olmasının ise afet olarak nitelendirildiği bilgisi paylaşılır." şeklinde gerekli içerik yer almaktadır.

Millî Eğitim Bakanı Sayın Yusuf Tekin tarafından onaylanan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nde ilgili ders içeriklerine "Afet ve Acil Durumlarda Çocuk Hakları" kapsamında kazanım, içerik ve öğrenme çıktıları eklenmiştir.

Bu yeni müfredat kapsamında:

1-Ortaöğretim Coğrafya Dersi Öğretim Programı (9,10,11 ve 12. Sınıflar) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024/Sayfa 38/9.Sınıf/6.Ünite/3 No.lu Kazanım

2-Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programı (4, 5, 6 ve 7. Sınıflar)Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024/Sayfa 20/4.Sınıf/2.Ünite/3 No.lu Kazanım

3-Hayat Bilgisi Dersi Öğretim Programı (1, 2 ve 3. Sınıflar) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024/ Sayfa 6, 59, 60 ve 61., Hayat Bilgisi 3. Sınıf/1. Ünite/3 No.lu Kazanım

4-İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim Programı (4. Sınıf) Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli 2024/Sayfa 6, 59, 60 ve 61. 4.1. İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi Öğretim

Programı'nın Temel Yaklaşımı ve Özel Amaçları

5-İnsan Hakları, Vatandaşlık ve Demokrasi Dersi 4. Sınıf/1. Ünite/2 No.lu Kazanım